

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

w sprawie z wniosku B. G.
przy uczestnictwie H. G.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 marca 2010 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w R.
z dnia 21 maja 2009 r., sygn. akt IV Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w R., pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

W sprawie z wniosku B. G. z udziałem H. G. o podział majątku wspólnego Sąd Rejonowy w G. postanowieniem z dnia 22 grudnia 2008 r. dokonał podziału majątku stron.

Wnioskodawcy przyznano prawo własności zabudowanej nieruchomości położonej w T., dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą Nr (...),

wierzytelność z tytułu środków zgromadzonych na rachunku bankowym w ówczesnym Banku (...) w K. Oddział w T. w wysokości 21.537,97 złotych, 8 udziałów w „L.(...)” Sp. z o.o. w C., kwotę 10.604 złotych stanowiącą wartość 10.000 akcji w „L.” S.A. w J., wierzytelność z tytułu polisy posiadanej przez wnioskodawcę w C.(...) Towarzystwie Ubezpieczeń na Życie S.A. w W. w wysokości 24.659,97 złotych, kwotę 58.573,06 złotych pochodzącą ze sprzedaży towarów i wyposażenia sklepów oraz samochodu marki Opel Movano, rok produkcji 2002, o nr rej. (...), kwotę 30.000 złotych pochodzącą ze sprzedaży samochodu osobowego marki Toyota Corolla, rok produkcji 2003, o nr rej. (...), wierzytelność z tytułu środków zgromadzonych na rachunku bankowym w Banku Spółdzielczym w T. w wysokości 161,03 złotych, 9 udziałów w „C.(...)” spółce z o.o. w T. oraz prawo własności ruchomości bliżej określonych w sentencji postanowienia.

Uczestniczce postępowania przyznano prawo własności niezabudowanej nieruchomości położonej w T., dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą Nr (...), spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w T., w budynku przy ulicy Z. wraz ze związanym z tym prawem wkładem budowlanym, wierzytelność z tytułu polisy posiadanej przez H. G. w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń na Życie S.A. w W. w wysokości 3.000 złotych oraz prawo własności ruchomości bliżej określonych w postanowieniu Sądu. Sąd Rejonowy zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 46.493,13 złotych tytułem dopłaty.

Według ustaleń Sądu Rejonowego wnioskodawca i uczestniczka postępowania zawarli związek małżeński w dniu 16 kwietnia 1983 r. Łączył ich ustrój ustawowej wspólności majątkowej, nie zawierali umów majątkowych małżeńskich. Związek małżeński wnioskodawcy i uczestniczki postępowania został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w R. z dnia 31 marca 2006 roku, sygn. akt I C (...). Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 22 kwietnia 2006 roku. W skład majątku wspólnego wchodziły rzeczy i prawa, które stały się przedmiotem podziału wymienionym na wstępie postanowieniem Sądu Rejonowego.

W postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji wnioskodawca wniósł o uwzględnienie w rozliczeniu długu egzekwowanego przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w G. na rzecz wierzyciela TUIR (...) S.A. z siedzibą w W., podnosząc, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko uczestniczce został oddalony, zatem dług będzie egzekwowany wyłącznie z jego udziału. W ocenie Sądu Rejonowego skoro podział majątku wspólnego obejmuje wyłącznie aktywa, niedopuszczalne jest dokonywanie rozliczenia długu, który nie został spłacony.

Sąd Rejonowy przyjął, że dokonując podziału majątku wspólnego należy uwzględnić także te przedmioty, które nie istnieją już w majątku wspólnym w chwili orzekania, ale zostały zbyte bezprawnie przez jednego z małżonków po ustaniu wspólności ustawowej. Przedmioty te zwiększają skład majątku wspólnego, a ich wartość przy podziale należy zaliczyć na poczet udziału tego małżonka, który dokonał ich zbycia. Dotyczyło to kwoty 10.604 zł, stanowiącej wartość 10.000 akcji „L.(...)” S.A. w J., które wnioskodawca nabył za środki stanowiące majątek wspólny, a następnie sprzedał je w dniu 28 sierpnia 2007 r.

Rozliczeniu podlegała kwota 30.000 złotych pochodząca ze sprzedaży samochodu osobowego marki Toyota Corolla, rok produkcji 2003, o nr rej. (...), który został zbyty przez wnioskodawcę w dniu 23 września 2006 roku. Sąd Rejonowy nie dał wiary twierdzeniom wnioskodawcy, że środki uzyskane ze sprzedaży tego samochodu przeznaczył na spłatę długów i podatki, na swoje utrzymanie i alimenty oraz na działalność firmy. Wobec powyższego kwota pochodząca ze sprzedaży samochodu została zaliczona na poczet udziału wnioskodawcy. Do rozliczenia przyjęta została cena, za którą samochód został sprzedany, jako oddająca w najbardziej miarodajny sposób jego wartość rynkową.

Sąd Rejonowy przyjął, że rozliczeniu podlegała również kwota 58.573,06 złotych, pochodząca ze sprzedaży towarów i wyposażenia sklepów oraz samochodu marki Opel Movano, rok produkcji 2002, o nr rej. (...), które to składniki wchodziły w skład majątku wspólnego w chwili jego ustania. Samochód został sprzedany w dniu 6 listopada 2006 r. za cenę 18.000 złotych brutto. Towary i wyposażenie sklepu zostały sprzedane w dniach 5-6 listopada 2006 roku za łączną kwotę 164.237,58 złotych brutto. Wnioskodawca wykazał, że środki, uzyskane ze sprzedaży wyposażenia dwóch sklepów, towarów i samochodu Opel Movano, zostały częściowo przez niego przeznaczone na spłatę długów w łącznej wysokości 105.664,52 zł, związanych z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Pozostała kwota – 58.573,06 złotych, zwiększała skład majątku wspólnego i przy podziale została zaliczona na poczet udziału wnioskodawcy.

Wartość majątku wspólnego, podlegającego podziałowi, wynosiła kwotę 1.036.166,27 złotych. Z uwagi na to, że wnioskodawcy przypadły składniki majątkowe wartości 564.576,27 złotych, a uczestniczce 471.590 złotych, wnioskodawca został obciążony dopłatą w kwocie 46.493,13 złotych.

Postanowieniem z dnia 21 maja 2009 r. Sąd Okręgowy w R. oddalił apelację wnioskodawcy wniesioną od postanowienia Sądu Rejonowego w G. uznając za

prawidłowe ustalenia faktyczne i ocenę prawną tego Sądu. Za nieuzasadniony uznał Sąd Okręgowy zarzut apelacji naruszenia przepisów postępowania – art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. – przy ustalaniu wartości składników majątku wspólnego w części dotyczącej kwoty 30.000 złotych brutto, uzyskanej ze sprzedaży samochodu marki Toyota Corolla oraz kwoty 164.237,58 złotych brutto z tytułu sprzedaży towarów i wyposażenia sklepów wraz z samochodem marki Opel Movano. H. G. wniosła o ustalenie wartości sprzedanych przez uczestnika towarów i wyposażenia sklepów oraz samochodów poprzez zażądanie stosownej informacji z Urzędu Skarbowego. Wnioskodawca nie sprzeciwił się takiemu sposobowi wskazania wartości co skutkowało przyjęciem takiego właśnie jej ustalenia. Co do wartości tych składników majątkowych nie było więc sporu pomiędzy uczestnikami postępowania. Nie było także podstaw do odliczenia kwoty podatku VAT w związku ze sprzedażą towarów i wyposażenia sklepów wraz z samochodem marki Opel Movano oraz samochodu marki Toyota Corolla, gdyż wnioskodawca nie przedstawił dowodu zapłaty tego podatku. Kwota ta również nie mogła mieć znaczenia dla ustalenia wartości zbytego majątku, którą ustala się zgodnie z art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. a nie jako dochód uzyskany ze sprzedaży. Ponadto przedmioty majątku wspólnego zostały zbyte bez wiedzy i zgody uczestniczki i gdyby nawet podatek został zapłacony z pieniędzy pochodzących ze sprzedaży przedmiotów tego majątku, to takie rozrządzenie majątkowe nie mogłoby powodować zaliczenia mniejszej wartości na poczet udziału wnioskodawcy.

W apelacji wnioskodawca ujawnił okoliczność, że w dniu 28 maja 2008 r. wyrok, mocą którego zasądzono od niego na rzecz TUIR (...) S.A. kwotę 278.913,43 zł, uchylono i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 6 lutego 2009 r. została zawarta ugoda sądowa, w której wnioskodawca zobowiązał się do świadczenia na rzecz TUIR (...) S.A. kwoty 170.000 zł w terminie do dnia 28 lutego 2009 r. i faktycznie zobowiązanie to wykonał. Oznacza to, że dług obciążający wnioskodawcę, powstały po ustaniu wspólności majątkowej, został zaspokojony z majątku osobistego dłużnika i nie podlega rozliczeniu wobec dyspozycji art. 45 k.r.o.

Od postanowienia Sądu Okręgowego w R. skargę kasacyjną wniósł wnioskodawca opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego:

- art. 31 § 1 k.r.o. w zw. z art. 45 § 1 k.r.o. przez ich niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że o uznaniu zadłużenia za objętego małżeńską wspólnością majątkową, podlegającą rozliczeniu w postępowaniu o podział majątku, decyduje moment jego spłaty, a nie powstania tego zadłużenia,

- art. 506 § 2 k.c. przez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że datą powstania zadłużenia B. G. wobec TUIR (...) S.A była data zawarcia ugody sądowej z dnia 6 lutego 2009 r. w sytuacji, gdy ugoda ta nie stanowiła odnowienia zobowiązania, wobec czego zobowiązanie objęte ugodą było objęte małżeńską wspólnością podlegającą rozliczeniu w postępowaniu o podział majątku.

Jako podstawę skargi kasacyjnej wskazano także naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 378 § 1 k.p.c. przez nieodniesienie się przez Sąd odwoławczy do zarzutu opisanego w punkcie 2 apelacji. Wnioskodawca wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia oraz poprzedzającego je postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 22 grudnia 2008 r. i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego jej rozpoznania ewentualnie o uchylenie postanowienia Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie był zasadny zarzut naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. Przepis ten określa granice rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji w postępowaniu apelacyjnym. Według uchwały siedmiu sędziów SN z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC z 2008 r., nr 6, poz. 55) sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego; wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Uwzględniając powyższe, zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji ma obowiązek odniesienia się do zarzutów procesowych zawartych w apelacji. Poprzez art. 13 § 2 k.p.c. zasada ta ma również zastosowanie przy rozpoznawaniu apelacji w postępowaniu nieprocesowym. Uczynił to Sąd Okręgowy, rozpoznając apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w G., w zakresie zarzutu zawartego w punkcie drugim apelacji, co jest kwestionowane w skardze kasacyjnej. W zarzucie, ujętym w punkcie drugim apelacji, wnioskodawca podniósł, że Sąd Rejonowy naruszył art. 684 k.p.c. w związku z art. 567 § 3 k.p.c. przy ustalaniu wartości składników majątku wspólnego – samochodu osobowego marki Toyota Corolla, towaru i wyposażenia sklepów wraz z samochodem marki Opel Movano – które zostały zbyte przez wnioskodawcę już po ustaniu wspólności ustawowej. Według wnioskodawcy, wartość tych składników majątkowych powinna być ustalona na dzień orzekania według stanu z dnia rozvodu.

Stosownie do art. 684 k.p.c., który ma odpowiednie zastosowanie poprzez art. 567 § 3 k.p.c., do postępowania o podział majątku, skład i wartość majątku podlegającego podziałowi ustala sąd. Wartość tych składników ustala się według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i według cen obowiązujących w chwili zamknięcia rozprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 stycznia 1974 r., III CRN 384/73, niepubl. oraz z dnia 18 października 2002 r., V CZ 129/02, niepubl.). W przypadku, gdy przyczyną ustania wspólności majątkowej jest orzeczenie rozwodu, datą ustania tej wspólności jest dzień uprawomocnienia się wyroku, a nie – jak podnosił w apelacji wnioskodawca – dzień orzeczenia rozwodu. W przypadku składników majątkowych wchodzących w skład majątku wspólnego w dniu ustania tej wspólności, następnie zbytych bezprawnie przez jednego z małżonków przed podziałem majątku wspólnego, sąd powinien w podziale majątku uwzględnić te składniki (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 października 1962 r. I CO 22/62, OSNC z 1964 r., nr 1, poz. 2, z dnia 15 grudnia 1969 r., III CZP 12/69, OSNCP z 1970 r., nr 3, poz. 39, z dnia 28 lipca 1993 r. III CZP 95/93, OSNC z 1994 r., nr 2, poz. 30 oraz orzeczenia z dnia 16 marca 1994 r. II CRN 31/94, z dnia 8 października 1997 r. II CKN 357/97 i z dnia 7 listopada 1999 r. IV CKN 523/98, niepubl., z dnia 26 września 2007 r., IV CSK 139/07, niepubl.). Również w tym przypadku sąd powinien wziąć pod uwagę stan tych rzeczy z chwili ustania wspólności ustawowej, zaś jego wartość z chwili orzekania, co określa wartość zbytego przedmiotu według jego wartości rynkowej z chwili podziału. Powyższa zasada nie oznacza, że ustalając wartość składników majątkowych podlegających podziałowi, w tym wartość składników majątku wspólnego, które zostały zbyte przez jednego z małżonków, Sąd nie bierze pod uwagę wniosków dowodowych stron czy też zgodnych twierdzeń stron dotyczących składników majątkowych, które powinny podlegać rozliczeniu oraz ich wartości (por. postanowienie SN z dnia 26 września 2007 r., IV CSK 139/07). W przypadku bowiem, gdy okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy nie są sporne, zgodnie z art. 229 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., nie wymagają dowodu.

Według bezspornych na etapie postępowania apelacyjnego ustaleń faktycznych, wymienione w punkcie drugim apelacji wnioskodawcy składniki majątku wspólnego, tj. samochód Toyota Corolla, towary i wyposażenie sklepów oraz samochód Opel Movano, wchodziły w skład majątku wspólnego stron w chwili ustania wspólności majątkowej, lecz zostały zbyte po tej dacie przez wnioskodawcę. Wartość tych składników majątkowych została ustalona przez Sąd Rejonowy na podstawie informacji

Urzędu Skarbowego w Piasecznie o cenie uzyskanej przez wnioskodawcę ze sprzedaży tych składników majątkowych. Dokonując podziału majątku wspólnego rozliczeniu podlegał więc ekwiwalent pieniężny uzyskany przez wnioskodawcę za zbyte ruchomości. Ponieważ wnioskodawca oraz uczestniczka postępowania w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie kwestionowali wartości tych składników wynikającej z informacji podanej przez Urząd Skarbowy, Sąd Rejonowy przyjął, że uzyskana ze sprzedaży cena tych ruchomości odpowiada ich wartości rynkowej. Taką ocenę Sąd Okręgowy uznał za prawidłową, co było przesłanką uznania bezzasadności zarzutu apelacji naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c.

Uwzględniając powyższe nie jest zasadny zarzut skargi kasacyjnej naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (pominiętego w skardze kasacyjnej) skoro Sąd drugiej instancji odniósł się do podniesionego w apelacji zarzutu zawartego w punkcie drugim apelacji uznając go za bezzasadny i przedstawił motywację swojego stanowiska. Sąd Okręgowy odniósł się także do nowych dowodów, w postaci dokumentów, przedstawionych przez wnioskodawcę w apelacji. Przede wszystkim Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z tych dokumentów. Ponadto, nowe dowody – z wyłączeniem dowodów odnoszących się do zawarcia ugody sądowej przez wnioskodawcę z TUIR (...) S.A. i zapłaty długu wynikającego z tej ugody – były związane z zarzutem ujętym w punkcie pierwszym apelacji, a mianowicie braku odliczenia przy podziale majątku kwoty podatku od towarów i usług zapłaconego przez wnioskodawcę w związku ze zbyciem przez niego części przedmiotów wchodzących w skład majątku wspólnego. Do tej kwestii odniósł się również Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Dla oceny podniesionego w skardze kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. nie ma znaczenia, czy argumentacja Sądu drugiej instancji w zakresie oceny zarzutu apelacji była prawidłowa. Wymagałoby to wskazania w skardze kasacyjnej właściwych norm prawa procesowego albo materialnego, które – zdaniem skarżącego – naruszył sąd drugiej instancji oceniając określony zarzut apelacji.

Pozostałe zarzuty skargi kasacyjnej naruszenia prawa materialnego wiążą się z oceną Sądu Okręgowego, że w postępowaniu o podział majątku nie mógł być rozliczony dług w wysokości 170.000 zł uiszczony przez wnioskodawcę w lutym 2009 r. na rzecz TUIR (...) S.A. na podstawie ugody sądowej z dnia 6 lutego 2009 r. Sąd Okręgowy przyjął, że dług ten nie podlegał rozliczeniu w podziale majątku wspólnego, gdyż powstał dopiero w dniu zawarcia ugody sądowej, a więc po ustaniu wspólności majątkowej. Sąd Okręgowy nie poczynił bliższych ustaleń faktycznych dotyczących tego długu ponad te,

które były przedmiotem ustaleń Sądu Rejonowego w G., ani też nie przedstawił argumentacji prawnej swojego stanowiska. W szczególności Sąd Okręgowy nie uzasadnił dlaczego przyjął, że zobowiązanie zapłaty przez wnioskodawcę kwoty 170.000 zł na rzecz TUiR (...) S.A. powstało w dacie zawarcia ugody sądowej. Wnioskodawca zasadnie zakwestionował w skardze kasacyjnej prawidłowość tego stanowiska.

Ugoda sądowa ma skutki materialno-prawne ugody, o której stanowi art. 917 k.c. Według tego przepisu przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Zawarcie ugody poprzedza więc istnienie stosunku prawnego, z którego wynikają określone roszczenia będące przedmiotem ugody. Ugoda, w tym sądowa, nie powoduje powstania nowego stosunku prawnego, a jedynie go modyfikuje. Dlatego ugoda nie stanowi samodzielnej i nowej podstawy praw i obowiązków stron, gdyż wówczas umowa taka nie jest ugodą, lecz odnowieniem, o którym stanowi art. 506 § 1 k.c. Sąd Okręgowy nie wyraził stanowiska, że zawarta ugoda sądowa między wnioskodawcą i TUiR (...) S.A. stanowiła odnowienie. Jednak tylko w przypadku przyjęcia takiej konstrukcji prawnej możliwe było uznanie, że ugoda sądowa była źródłem długu wnioskodawcy, a w konsekwencji, że dopiero z chwilą zawarcia tej ugody powstał dług wnioskodawcy. Jednakże, zgodnie z art. 507 § 2 k.c. – którego to przepisu Sąd Okręgowy nie wziął pod uwagę – w razie wątpliwości poczytuje się, że zmiana treści dotychczasowego zobowiązania nie stanowi odnowienia. Uwzględniając powyższe powstanie zobowiązania wnioskodawcy, objętego ugodą sądową z dnia 6 lutego 2009 r., należy wiązać z datą powstania roszczenia przeciwko wnioskodawcy ze stosunku prawnego, który łączył go z TUiR (...) S.A.

Sąd Okręgowy nie dokonał bliższych ustaleń dotyczących daty powstania roszczenia TUiR (...) S.A. przeciwko wnioskodawcy oraz stosunku prawnego, z którego to roszczenie wynikało. Ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji dotyczące długu wnioskodawcy wobec TUiR (...) S.A., uznane za prawidłowe przez Sąd Okręgowy, dotyczyły jedynie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko wnioskodawcy oraz jego nieskutecznej egzekucji. Brak tych ustaleń nie pozwala na skuteczne odparcie zarzutu skargi kasacyjnej naruszenia art. 31 § k.r.o. Wprawdzie przepis ten określa pojęcie majątku wspólnego, który nie obejmuje pasywów (długów), lecz aktywa wchodzące w skład tego majątku, jednakże przepis ten określa również chwilę

powstania wspólności ustawowej jako jednego z małżeńskich ustrojów majątkowych. Z tą też chwilą małżonkowie mogą ponosić wspólną odpowiedzialność za ich długi związane z majątkiem wspólnym.

Jeżeli wnioskodawca po ustaniu wspólności majątkowej a przed podziałem majątku wspólnego spłacił z własnych środków dług, który powstał w trakcie trwania wspólności ustawowej i był długiem wspólnym małżonków albo jednego z nich, ale w związku z majątkiem wspólnym, to taki dług, zgodnie z art. 686 k.p.c. w związku z art. 567 § 3 k.p.c., powinien zostać rozliczony w ramach podziału majątku wspólnego (postanowienia SN: z dnia 26 stycznia 1972 r., III CRN 477/71, OSPiKA z 1972 r., nr 9, poz. 174, z dnia 9 września 1976 r., III CRN 83/76, OSPiKA z 1977 r., Nr 9, poz. 157, z dnia 7 czerwca 1984 r., III CRN 111/84, niepubl. oraz z dnia 7 stycznia 2009 r., II CSK 390/08, niepubl.). Podstawę rozliczenia takiego długu nie stanowi jednak art. 45 § 1 k.r.o. – którego naruszenie bezzasadnie zarzucono w skardze kasacyjnej – gdyż przepis ten dotyczy jedynie wydatków i nakładów dokonanych z majątku osobistego (poprzednio odrębnego) na majątek wspólny albo odwrotnie w trakcie trwania wspólności ustawowej. Wprawdzie w uzasadnieniu postanowienia siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 1978 r., III CRN 194/78 (OSNC z 1979 r., nr 11, poz. 207) przyjęto, że uiszczenie długu przez jednego z małżonków po ustaniu wspólności ustawowej może być traktowane jako nakład z majątku odrębnego (obecnie majątku osobistego) na majątek wspólny podlegający rozliczeniu na podstawie art. 45 § 1 k.r.o., jednak stanowisko to wyrażono na tle specyficznych okoliczności rozpoznawanej wówczas sprawy, a mianowicie, gdy jeden z małżonków zaciągnął kredyt w trakcie trwania wspólności ustawowej, za który nabyto przedmioty wchodzące w skład majątku wspólnego, a następnie kredyt ten został spłacony już po ustaniu wspólności ustawowej. W takiej sytuacji przyjęto, że spłacony przez jednego z małżonków dług przekształca się w nakład na majątek wspólny. Zastosowanie art. 45 § 1 k.r.o. było uzasadnione więc tym, że majątek wspólny zwiększył się o aktywa nabyte z kredytu zaciągniętego przez jednego z małżonków jeszcze, gdy trwała wspólność ustawowa. Podobna sytuacja zachodziłaby gdyby w trakcie trwania wspólności ustawowej zapłacono dług wspólny z kredytu zaciągniętego przez jednego z małżonków, a następnie kredyt ten zostałby spłacony ze środków jednego z małżonków już po ustaniu wspólności majątkowej a przed dokonaniem podziału majątku wspólnego. W takim przypadku dług przekształciłby się w nakład na majątek wspólny (w postaci zaoszczędzonej kwoty wydatków z majątku wspólnego na spłatę długu). Sytuacja taka jednak w sprawie nie zachodziła.

Uwzględniając powyższe orzeczono na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.